RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Kolárska č. 6, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/18/2009 Bratislava dňa 19.05.2009
Správne konanie č.: 48-PgO/O-904/2009 Doložka právoplatnosti:

R o z h o d n u t i e

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada") ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona e. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.") postupom v podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 48-PgO/O-904/2009 Slovenský rozhlas, vysielateľ na základe zákona,

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 10.10.2008 o cca 12.30 hod. odvysielal program *Z prvej ruky*, v ktorom nezabezpečil objektívnosť a nestrannosť,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - **upozornenie na porušenie zákona**.

Podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila."*

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa,

podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Dňa 24.02.2009 začala Rada správne konanie voči Slovenskému rozhlasu, vysielateľovi na základe zákona, vo veci možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 10.10.2008 o cca 12:30 hod. odvysielal program *Z prvej ruky*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu nestrannosti a objektívnosti.

Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania dňa 13.03.2009 riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k predmetu správneho konania zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Súčasne bol upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

Stanovisko účastníka konania k predmetu správneho konania bolo Rade doručené dňa 02.04.2009. V predmetnom vyjadrení účastník konania okrem iného zároveň požiadal Radu o upresnenie predmetu správneho konania, resp. o cit.: *„oznámenie skutočností majúcich reálnu vecnú súvislosť s údajným porušením § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.“*.

Listom číslo 1449/2009 zo dňa 09.04.2009 bolo účastníkovi konania zaslané upresnenie predmetu správneho konania spolu s prepisom/popisom skutkového stavu a pracovným materiálom Kancelárie Rady k predmetnému správnemu konaniu, ktoré mu bolo doručené dňa 14.04.2009. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote do 15 dní od doručenia upresnenia predmetu správneho konania v súlade s § 33 ods. 1 a 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k upresneniu predmetu správneho konania zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Zároveň bol oboznámený so skutočnosťou, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v danej veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb.

Vyjadrenie účastníka konania k upresnenému predmetu správneho konania bolo Rade doručené dňa 30.04.2009.

V súvislosti s predmetom správneho konania č. 48-PgO/O-904/2009 vedeného voči Slovenskému rozhlasu, vysielateľovi na základe zákona vo veci možného poručenia ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. a v súlade s ust. § 21 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) sa z podnetu Rady dňa 19.05.2009 o 10.00 hod. uskutočnilo v sídle Rady ústne pojednávanie z dôvodu zistenia presného a úplného skutkového stavu veci.

Rada sa so skutkovým stavom oboznámila a v danej veci rozhodla dňa 19.05.2009.

* * *

Podľa § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Dňa 10.10.2008 o cca 12:30 hod. odvysielal účastník konania program *Z prvej ruky*.

Prepis programu:

Monitorované vysielanie: *Z prvej ruky*
Vysielané dňa: 10. 10. 2008
Čas vysielania: 12:30 – 12:55

Juraj Hrabko, moderátor: *„Príjemné poludnie, na vlnách Rádia Slovensko začína pravidelná diskusná relácia Z prvej ruky. Z jej štúdia vás zdraví Juraj Hrabko. Vitajte pri jej počúvaní.*
Ako každý piatok, aj dnes sa budeme venovať hlavným spoločensko-politickým udalostiam tohto týždňa. Svoje názory, argumenty a hodnotiace úsudky budú hovoriť zástupcovia šéfredaktorov denníkov Pravda a Sme Juraj Porubský a Lukáš Fila. Dobrý deň páni, vitajte v štúdiu.“
Hostia: *„Dobrý deň.“*
Juraj Hrabko: *„Do diskusie sa môžete zapojiť aj vy naši poslucháči, keď pošlete e-mail na adresu slovensko@rozhlas.sk alebo SMS na číslo 7773 v tvare Slovensko medzera a váš text.*
Páni, začneme slovensko-maďarskými a maďarsko-slovenskými vzájomnými vzťahmi, tie už prekročili hranice týchto dvoch štátov, objavili sa v európskom parlamente, aký je váš názor na to, čo to môže do budúcnosti priniesť a kde vidíte príčinu toho zhoršenia tých vzťahov, pretože myslím si, že nikto nepochybuje o tom, že zhoršené sú. Pán Fila.
Lukáš Fila: *„No, pokiaľ ide o tie príčiny, tak asi tie sú viac-menej všetkým zrejmé ako, určite k výraznému zhoršeniu došlo potom, ako na Slovensku sa vymenila vláda a dostal sa do koalície Ján Slota, ktorý teda nijako dobre nereprezentuje nás, ani nepomáha tým vzájomným vzťahom, a potom samozrejme sa to nabaľuje, lebo každý typ výpadu alebo útoku potom má nejaký typ protireakcie, ktorá tiež nemusí byť vždycky adekvátna, čiže spustila sa.. nejaký typ zhubnej špirály, ktorá nie je dobrá a naozaj tie posledné týždne, ktoré zažívame v slovensko-maďarských vzťahoch sú veľmi zlé, či už ide o tie učebnice, či už ide o ďalšie a ďalšie tie Slotove výpady, nie je to skrátka nijako dobre, no.“*
Juraj Hrabko: *„K tým podrobnostiam nejako sa dostaneme neskôr, myslíte si, že je dobré, vhodné, správne, ja neviem ako to pomenovať, to je na vás, že sa tým zaoberá už aj európsky parlament?“*
Lukáš Fila: *„Myslím si, že hlavne to nie je podstatné. Ako správne, nesprávne, pozrite sa, je to platforma, kde tak ako v našom parlamente vlastne ľudia môžu diskutovať o veciach, ktoré považujú za dôležité, takže hodnotiť tu teraz, že či je to správne, neni správne, fakt je ten, že ten európsky parlament nemá ako vyriešiť tento problém, vyriešiť si ho musíme my sami, nemá ani žiadnym spôsobom ako nám nadiktovať nejaký typ riešenia, takže zamýšľať sa nad tým, či európsky parlament áno nie, je v podstate nepodstatné, čo je dôležité je, čo na toto celé hovoria kľúčoví hráči na oboch stranách, na Slovensku je to jasne Ján Slota, ktorý ale*

myslím si, že nie je v stave uregulovať seba alebo celú situáciu, čiže v tomto bode sa stáva zodpovedným premiér Fico.“

Juraj Hrabko: *„Pán Porubský?“*

Juraj Porubský: *„Ja si myslím, že trochu je problém aj v postoji vlády, pretože na domácej scéne samozrejme sa dá povedať, že za slovné výpady nenesie zodpovednosť nikto iný, len konkrétna osoba v tomto prípade, ale zo zahranično-politického hľadiska je to ťažko obhájiteľné, takže v tom prípade ako zahraničie vníma tie výroky jedného zo šéfov koaličných strán citlivo a to vie rovnako aj predseda vlády, preto tá pozícia dištancovania sa od toho niekedy nestačí, na druhej strane ešte som chcel povedať, že jednou z príčin tých problémov je určite aj situácia v Maďarsku, oslabená pozícia predsedu vlády a celkovo vlády na politickej scéne, v Maďarsku sa vždy citlivo vnímalo to, či sa stará alebo nestará o svoje menšiny vláda v zahraničí, a jednoznačne je vidno, že je pod tlakom maďarská vláda a tieto dve veci dokopy, s tým, aká situácia je u nás, zhoršujú tie vzťahy hlavne teda na politickej úrovni, bežný život ľudí sa zase až tak zásadne myslím zásadne nezmenil a ani to tak nevnímajú a myslím, že riešia iné problémy, ale tie headliny robia bohužiaľ politici a to je vždy nebezpečné.“*

Juraj Hrabko: *„Prečo podľa vás to dištancovanie sa, to je jeden z častých argumentov, že veď sme sa dištancovali, strany Smer - Sociálnej demokracie voči predsedovi Slovenskej národnej strany, že sa dištancujeme od jeho vyjadrení, predseda Slovenskej národnej strany nie je členom vlády, nesedí vo vláde. Prečo to podľa vás nestačí?“*

Juraj Porubský: *„No nestačí to kvôli tomu, že je predsedom koaličnej strany v koaličnej vláde a tým pádom by mal dodržiavať nejaké základné, nejakú základnú úroveň kultúry vyjadrovania, myslím, že to je presne to, čo sa snaží predseda vlády aj minister zahraničných vecí nejakým spôsobom povedať, že toto nie je tá kultúra, na ktorej by sme sa mali baviť, ale jednoducho argument, že nie je členom kabinetu v tomto prípade bohužiaľ nestačí, no.“*

Juraj Hrabko: *„Ako tie argumenty vníma Lukáš Fila?“*

Lukáš Fila: *„Ako absolútne nezmyselné, aby sme teda obišli nejaké veľmi zložité formulácie v tomto prípade, ako je to asi... premiér zaviedol tú futbalovú terminológiu do našej politiky, tak môžeme sa toho držať, je to ako mať v tíme hráča, ktorý systematicky fauluje odzadu, dáva góly rukami, skrátka porušuje všetky základné pravidlá tej hry, ja s ním hrám v jednom mužstve, nastupujem do toho politického zápasu ako jeho partner a zároveň tvrdím, že však to je všetko jeho vec. Predsa Fico je ten tréner, ktorý dáva dokopy zostavu toho mužstva, ktoré tam na tom ihrisku behá, on sa rozhodol, že Slota bude jeden z jeho akoby kľúčových útočníkov, vďaka jeho jedinečnému ťahu na bránu, a zodpovednosť je tým pádom jeho, to ako, to je žiaľbohu tak.“*

Juraj Hrabko: *„Keď to nestačí podľa vás, čo by mal urobiť podľa vás predseda vlády?“*

Lukáš Fila: *„No, ak sa mu nepozdáva to, ako ten hráč hrá na tom ihrisku, tak ho má vymeniť, ako takéto je to jednoduché. A kým ho tam necháva, tak môže tisíckrát potom prísť na tlačovku po zápase a povedať, no je to hrozné čo tento tam robí. Ja by som nikdy nič také neurobil, ale tak je to človek, je to individualita, nech si on robí čo chce. Skrátka to absolútne nesedí.“*

Juraj Hrabko: *„Tak poďme trochu k tým učebniciam konkrétnejšie, všetci vedia o čo ide, aj naši poslucháči, mali sme k tomu diskusiu, mali sme tu podpredsedu vlády pána Dušana Čaploviča, ktorý o tom hovoril. Čo si vy o tom myslíte pán Porubský? Kde je... kde je akosi ,nedá sa celkom povedať, pravda, ale váš názor, čo si o tom myslíte? Na jednej strane pán Čaplovič hovorí, že prišlo k porušeniu uzneseniu aj Rady pre národnostné menšiny, vydavateľ hovorí, že akceptoval list ministra školstva Jána Mikolaja, že list pána Čaplovičа o tom, aby to bolo v poriadku prišiel neskoro, už keď boli tieto učebnice vytlačené, a teraz vlastne sa rozhodlo o tom, že učitelia z maďarských škôl sa rozhodli vrátiť učebnice ministrovi školstva, to je akosi forma protestu, dá sa povedať. Čo si o tomto myslíte vy, o tej záležitosti, prišlo k porušeniu toho programového status quo, alebo nie?“*

Juraj Porubský: *„Zrejme prišlo k porušeniu toho status quo, a myslím si, že je to zbytočné, že proste na takýchto veciach by nemali vznikať konflikty takéhoto charakteru, to proste nemá zmysel. Ak sa vláda zaviazala, k čomu sa zaviazala, že jednoducho nebude meniť to postavenie národnostných menšín, tak v takom prípade by sme nemali zbytočne na takýchto veciach zvyšovať napätie. Ako v konečnom dôsledku sa to tie deti budú nejako učiť a čo si zo 4. ročníka alebo z ktorého Vlastivedy budú pamätať je tiež otázne, ale naozaj sa hádať na týchto drobnostiach je myslím nezmysel.“*
Juraj Hrabko: *„Lukáš Fila a status quo?“*
Lukáš Fila: *„No pozrite, tak merať niečo takéto je v mnohom veľmi problematické, ale že k tomu porušeniu došlo je skrátka zrejmé z tej reakcie, ktorá prichádza z tých menšín, ako dôležité pri tak citlivých vzťahoch ako sú medzi Slovákmi a Maďarmi nie sú vždycky nevyhnutne len zákony a veci, ktoré sú na papieri, ale je to do veľkej miery o nálade, o vzájomných nejakých pocitoch a je absolútne zrejmé, ale úplne absolútne zrejmé, že tuná došlo k nejakému porušeniu. To znamená, ak by sme naozaj chceli hľadať nejaký konsenzus a nejaký status quo v tom zmysle teda, že tak vítaní a tak dobre, ako tí Maďari doposiaľ sa tu cítili, tak tak by sa mali cítiť aj doposiaľ, tak tu došlo k zásadnému porušeniu. A hlavne došlo k porušeniu vo veci, ktorá vlastne nemá žiadny iný zmysel takmer v tej podobe ako stojí dneska zo strany tej vlády, ako provokovať. Skutočne je to tak. Tie náklady na vytlačenie inej knihy alebo čím oni argumentujú, to je skrátka úplne mimo. Takisto ako je v konečnom dôsledku aj mimo teraz to naťahovanie sa o tom, čo má byť v akej zátvorke, čo má byť skôr, neskôr. Ako o čo tu ide? Ide o to, jednak ide o to, aby tie deti sa naučili slovenský zemepis, tak je to jednoduché. Ako sa to najlepšie naučia si myslím že asi najlepšie posúdia tí učitelia, ktorí dali najavo, čo si o tom celom myslia, tým, že vrátili tie učebnice, ktoré im oni poskytli, skrátka tým, že budeme niekomu rvať slovenské názvy do stredu viet, nebudú z nich ani väčší Slováci, ani sa tu nebudú cítiť o nič lepšie, jediné čo tým dosiahneme je, že im ukážeme, tak máme my kontrolu nad rozpočtom, my rozhodneme o tom, aké knižky sa tu budú tlačiť a teraz vám to ukážeme.“*
Juraj Hrabko: *„Vrátime sa trochu k tej predchádzajúcej odpovedi, obidvaja ste skonštatovali, že dištanc predsedu vlády nestačí od predsedu Slovenskej národnej strany a nie je argument to, že nie je predsa členom vlády. Za výroky predsedu Slovenskej národnej strany bol podaný podnet na generálnu prokuratúru, aby preskúmala teda, či neprišlo... alebo existuje podozrenie z hanobenia, tak to môžem povedať takisto, Strana maďarskej koalície uvažuje nad takýmto podnetom. Môže to zásadne zmeniť situáciu? Pán Fila.“*
Lukáš Fila: *„Nemôže to zásadne zmeniť situáciu, lebo všetci vieme, že ak aj by náhodou došlo k tomu, že Slota by prišiel o svoju imunitu a nakoniec by nedajbože sme sa tu tvárili, že formálne prebieha nejaké vyšetrovanie, tak skončí takým spôsobom, akým skončia tieto nejaké kauzy, tak ako skončilo už mnoho iných, ale tu je dôležité niečo iné. Lebo k skutočnej zmene dôjde, keď buď sa Slota zľakne, alebo sa Slota vymení. A Slota sa nezľakne toho, že niekto podal trestné oznámenie na to, aby ho išli stíhať pre hanobenie. Ako to je jemu absolútne, ale absolútne jedno. Čoho by sa zľakol by bolo to, keby mal naozaj pocit, že jeho mocenské ohrozenie alebo fungovanie v rámci tej koalície je nejakým spôsobom ohrozené a to nepociťuje ale absolútne žiadnym spôsobom, to znamená, je zo strany SMK pochopiteľné, že to robia, a nehovorím teda, že to je zlé, lebo naozaj asi to, čo ten Slota robí trestné v konečnom dôsledku je, a oni ako strana, ktorá reprezentuje záujmy nejakej menšiny, tak musia, musia vyvíjať nejakú aktivitu na obranu práv tej menšiny a je fakt, že v súčasnom postavení nemajú moc páky, čo s tým Slotom robiť. Ako oni nie sú v pozícii, že by ho dokázali z tej koalície nejakým spôsobom dostať. To znamená, dá sa pochopiť to čo robia, napriek tomu okrem odfajknutia si nejakej položky na zozname, že dobre, tak podali sme naňho trestné oznámenie, to samo o sebe asi nejaký valný význam nemá.“*

Juraj Hrabko: *„Prinajmenej sa dozvieme čo je hanobenie a čo už nie je hanobenie. Možno to by bol aspoň úspech, ako sa s tým vyrovná, pán Porubský, váš názor.“*
Juraj Porubský: *„Ono v každej krajine a Slovensko v tomto nie je výnimkou, proste sú politici, ktorí využívajú takýto slovník a využívajú ho na to, aby získali pre seba podporu politickú, jediné riešenie podľa mňa je to, že tá strana, ktorá je najsilnejšia, je pri moci, tak vplýva na tú, ktorá je slabšia, aby sa to normálne proste nedialo, ako pokiaľ dokáže minister zahraničných vecí komunikovať normálnym spôsobom s Maďarskom, tak by mali byť v podstate aj ostatní schopní komunikovať na nejakej kultivovanej úrovni čo sa týka týchto tém. A malo by im to... ak im to neprekáža, tak je to čudné.“*
Juraj Hrabko: *„Dobre, poďme do Spojených štátov amerických, to je téma posledných dní, a zrušenie vízovej povinnosti. Pán Lukáš Fila, váš názor na celú túto anabázu vízovej povinnosti, ten posledný taký utajený v úvodzovkách dátum by mal byť 17. november, kedy by mohli Spojené štáty zrušiť vízovú povinnosť.“*
Lukáš Fila: *„Áno, tak ja si myslím, že sa na to už treba pozerať ako na viac-menej hotovú vec. Je jasné, že tam ešte musia prebehnúť nejaké ďalšie kroky, ale myslím, že v tomto bode už si môžeme viac-menej gratulovať k tomu, že tie víza sú zrušené. Veľmi smutné, alebo smutné... tá radosť z toho je bohužiaľ trošku ako keby poznačená celou tou svetovou krízou a vlastne tým, že cestovanie do Spojených Štátov povedzme je oveľa menej atraktívne ako bolo povedzme pred tými piatimi až desiatimi rokmi, keď dolár bol... išiel za 50 korún, keď skrátka každý stredoškolák takmer povinne išiel na leto pracovať do Ameriky a to postavenie Ameriky vo svete bolo trošku iné, aj tá ekonomická situácia, teraz samozrejme počúvame z tých Spojených štátov pomerne zlé správy, ale bolo by zlé, keby to zatienilo ten skvelý fakt, že vlastne tie víza budú zrušené a že Slováci už teraz vlastne sa stali absolútne plnohodnotnými členmi toho západu. Ak ešte existoval nejaký typ bariéry, tak vlastne teraz sú už takmer preč, môžme pracovať na rovnakých miestach v rovnakých krajinách ako Európania, od nového roka budeme platiť Eurom, máme tu Schengen a teraz padla posledná taká veľká viditeľná vec, ktorá nás ešte odlišovala povedzme od takých tých Francúzov alebo Angličanov, že skrátka aj pri ceste do Ameriky už budeme ako oni, čiže myslím si, že ďalej to posilnilo, takmer zavŕšilo ten pocit našej integrácie do toho západného sveta.“*
Juraj Hrabko: *„Pán Porubský.“*
Juraj Porubský: *„Ja si tiež myslím, že je to dobrá vec, že sa podarilo v podstate ešte pred koncom funkčného obdobia prezidenta súčasného amerického zrušiť tie víza, otázka je naozaj, či sa to nemohlo spraviť skôr, ten proces v kongrese a celkovo v Amerike je komplikovaný ale na základe toho, ako sa ukázali teraz čísla, koľko odmietnutých žiadostí bolo o víza, tak myslím si, že niekedy je to naozaj o tom, ako sa to posudzuje, do akej miery prísne sa odmietajú niektoré žiadosti, ale v každom prípade, tým, že sa im to podarilo uzavrieť a že sa tie víza zrušia, tak to bude dobre a nebude sa tam asi chodiť tak veľmi pracovať, ale môže sa tam ísť na dovolenku, lebo je tam lacnejšie.“*
Juraj Hrabko: *„Pán Fila hovoril o tom, o gratulácii ku zrušeniu tých víz. Je naozaj k čomu gratulovať? Rozmeňme to trochu na drobné. V čom vidíte tie výhody. Nejde vlastne iba o odstránenie vízových poplatkov, pretože ten formulár bude treba vypĺňať naďalej, takisto automaticky ten vstup nebude umožnený, naviac dneska, nemusíme hovoriť o ochrane osobných údajov, ktoré Slovensko sa zaviazalo poskytovať Spojeným štátom americkým, to je iná téma, ale napríklad, dnes ste sa mohli dozvedieť v Bratislave, že nemá význam vycestovať do Spojených Štátov, pretože vás tam nepustia, teraz si zaplatíte letenku a oznámi vám to imigračný úradník vo Washingtone, New Yorku, tam kam priletíte. Čiže nevpustí vás do krajiny tak či tak. Takže je naozaj k čomu gratulovať?“*
Lukáš Fila: *„Určite áno, lebo povedzme si pravdu, ak by predpoklad bol taký, že každý druhý Slovák bude otočený na letisku v Amerike a pôjde naspäť, tak celé toto by sme si odpustili. Čiže myslím, že naozaj tam pôjde o výnimočné prípady, ktoré sa mohli... ktoré existujú*

vždycky. Ale vrátim sa k tej psychológii toho celého. Ako je to veľká vec, keď ja si môžem dneska povedať, že ak sa mi podarí kúpiť letenka, tak zajtra ráno môžem letieť do New Yorku na vianočné nákupy, ostať tam, večer si pozrieť koncert...“
Juraj Hrabko: *„Až tak celkom rýchlo to nejde zo dňa na deň...“*
Lukáš Fila: *„No tak... ale ako keby...“*
Juraj Hrabko: *„Predsa len ten formulár treba vypĺňať a tak ďalej.“*
Lukáš Fila: *„Áno, áno. Ale nie je tam... už tam nemám tú bariéru toho, že skrátka niekto tu musí najprv rozhodovať o niečom, čo teoreticky môže viesť aj k tomu, že tam nepôjdem. Ako ja myslím, že to stavia úplne celú vec do iného svetla, napriek tomu, že formálne bariéry tam ostávajú.“*
Juraj Hrabko: *„Napriek tomu, že keď tam priletíte, vás môže poslať naspäť domov.“*
Lukáš Fila: *„Viete, to neexistuje taká situácia, kým nebude fungovať režim schengenského strihu aj medzi Európou a Amerikou, tak skrátka neexistuje taká situácia, že by vás nemohli poslať domov, viete, to môžu poslať naozaj každého domov.“*
Juraj Hrabko: *„Pán Porubský.“*
Juraj Porubský: *„Ja si tiež myslím, že je to určite dobrá vec a hovorím, jediná výhrada je naozaj v tom, že sa to mohlo spraviť skôr a čo sa týka tej gratulácie, ono je to naozaj asi o tej robote tých ľudí v podstate, ktorí boli na ambasádach, nielen na slovenskej, lebo tak to bol spoločný postup viacerých krajín, aby sa to takto podarilo spraviť, čiže ako určite si to tam odpracovali a toto je výsledok, druhá vec je, že to bolo aj politické rozhodnutie Spojených štátov urobiť to teraz a tým pádom tlačiť to cez všetky tie komory, ktoré to museli schváliť a tak.“*
Juraj Hrabko: *„Poďme trochu ešte k financiám alebo k svetovej finančnej kríze, ktorá neobchádza až tak úplne Slovensko, aj keď u nás sa tak veľmi neprejavuje, vláda sa rozhodla zareagovať ďalším krokom, a síce zvýšila ochranu vkladov na 100 % uložených peňazí, teraz je tá suma okolo 600 tisíc, čo sa garantuje. Čo si myslíte o tomto kroku a či je podľa vás potrebné rovnako skrátené legislatívne konanie? Pán Fila.“*
Lukáš Fila: *„Myslím si, že v tejto situácii takmer nikto nevie presne, čo je potrebné, ale čo sa zhodnú asi všetci, že od vlády takmer kdekoľvek na svete sa v tejto chvíli očakáva nejaký typ aktivity, ak pre nič iné, tak iba preto, aby ľudia mali pocit, že skrátka bude dobre, aby nepodliehali nejakej panike, ktorá by reálne mohla celú situáciu zhoršiť. Takže určite má zmysel robiť niečo, čo v ľuďoch môže nejako podporiť, posilniť pocit dôvery v ten celý systém, akokoľvek by to v konečnom dôsledku mohlo byť prázdne gesto. Ako nakoniec asi bude aj toto prázdnym gestom, keďže reálne vieme, že banky nebudú naozaj musieť odvádzať viac do toho fondu, ktorý má garantovať tie vklady a tak ďalej a tak ďalej. Čiže skôr ide o to konať rýchlo, to skrátené legislatívne konanie, áno, aj v Amerike sme videli, že skrátka súčasťou toho marketingu, tej rozhodnosti a akčnosti tej vlády je aj to, že teda vieme konať zo dňa na deň, takže v tomto sme sa pridali a nakoniec, asi to má aj nejaký zmysel, pretože tie vlády inde v Európe naozaj robia rozhodnutia zo dňa na deň a to čakanie tam môže nejak robiť... takže ja si myslím, že naša vláda nemala na výber, musela začať niečo robiť, aby ľudia teda nepanikárili aj na Slovensku, kde by sme nemuseli nevyhnutne tú krízu nejak veľmi silne pocítiť, aby iba čisto tá psychológia tej krízy sa nezačala nejak negatívne prejavovať.“*
Juraj Hrabko: *„No začala robiť otvorením druhého dôchodkového piliera, toto je až druhý.“*
Lukáš Fila: (smiech)
Juraj Hrabko: *„No to bol prvý, sa smejete, ale je to...“*
Lukáš Fila: *„Áno, jasné, jasné.“*
Juraj Hrabko: *„... uznesenie vlády, ktoré na tomto základe bolo položené, na základe finančnej krízy. Pán Porubský, váš názor k tomu.“*
Juraj Porubský: *„Ja si myslím, že museli spraviť garantovanie vkladov vo výške, ktorá je v podstate porovnateľná s okolitými krajinami, pretože pokiaľ by pri tom trhu finančnom,*

ktorý je teraz, to nespravili, tak by sa mohlo stať jednoducho, že jednoducho ľudia by si začali presúvať peniaze do iných krajín, kde by boli chránené vyššími...“

Juraj Hrabko: *„To je myslím Rakúsko, ale napríklad nie Česká republika, neviem ako to je Maďarsko, Poľsko, vy budete vedieť.“*

Juraj Porubský: *„V Poľsku myslím, že to zvyšovali, v Maďarsku majú nejakých 38 tisíc eur, ale ono v podstate všetky tie krajiny, ktoré sú v európskej únii budú musieť prijať nejaký spoločný záväzok, lebo pokiaľ by ľudia začali točiť peniaze mimo svojich krajín, tak v podstate by sami mohli v rámci paniky spôsobiť problémy a jediný problém toho celého bol, že sa to začalo nekoordinovane, to znamená, že spravilo nejaké opatrenie Írsko, spravilo potom nejaké politické rozhodnutie Nemecko ako najväčšia krajina, čo sa týka ekonomickej sily, tým pádom všetci ostatní z toho boli zaskočení, takže ideálne by bolo, keby Európa zareagovala hneď spoločne rovnakou garanciou pre všetkých a tým pádom by nebol žiadny dôvod presúvať peniaze. Ale áno, najdôležitejšie je momentálne, aby vlády zaručovali čo najviac stability, ako sa dá, pretože trhy sú momentálne úplne nestabilné a tá situácia je ťažko predvídateľná, takže jediné čo sa dá robiť, je proste garantovať maximálnu stabilitu, ktorá je možná.“*

Juraj Hrabko: *„Čomu to pomôže, prvá otázka a druhá, ak som dobre rozumel pánovi Filovi, naozaj to nezaplatia ľudia, ktorí majú peniaze v bankách? Hovorí sa o tom, že to zaplatia teda, aj keď nepriamo samozrejme.“*

Juraj Porubský: *„Ako tak prvá vec je samozrejme, že sa to začne vyplácať až vtedy, pokiaľ by nebodaj nejaká banka mala naozaj problémy a skrachovala by, čo zatiaľ na Slovensku nevyzerá ako reálny scenár, čiže v tom prípade šanca na to, že naozaj bude treba vyplácať vklady, tak ako to bolo kedysi, keď na Slovensku padali banky, tak tá šanca je pomerne nízka, čiže zatiaľ podľa mňa netreba naozaj riešiť to, že odkiaľ sa tie peniaze nájdu, ide skôr o to, aby sa tie peniaze nevyberali z bánk a neposielali niekde inde, kde sú tie garancie vyššie, lebo to by mohlo spôsobiť problémy.“*

Juraj Hrabko: *„A čo sa týka toho platenia? Dobre som vám rozumel pán Fila? Hovorili ste o tom, že neodrazí sa to v politike banky, ktorá to musí platiť?“*

Lukáš Fila: *„Nie, tam ide o to, že samotné banky nebudú teraz odvádzať viac peňazí, ktoré sú vyčlenené na krytie toho prípadného krachu. Pretože samozrejme všetci vychádzajú z toho, čo práve povedal kolega, že vlastne nikto si teraz nemyslí, že naozaj ide nejaká banka padnúť. To znamená, celé toto opäť ja si myslím, že je v prvom rade ako keby marketingové cvičenie, ktoré je zamerané na to, aby ľudia boli kľudní a nerobili nejaké neuvážené veci.“*

Juraj Porubský: *„Navyše pokiaľ by sa naozaj teda niečo stalo, tak fond ochrany vkladov by samozrejme vyplácal tých klientov, asi by si vzal pôžičku, úver od Národnej banky Slovenska a následne by potom banky museli splácať zvýšenými odvodmi, ale hovorím, tento scenár je skutočne veľmi málo pravdepodobný zatiaľ na Slovensku.“*

Juraj Hrabko: *„Ako to je, samozrejme nebudeme maľovať čierne scenáre, ako to vlastne je, ja som čítal niekde správu, že vlastne tých 600 tisíc, čo je dnešná hranica na ochranu vkladov, že to sa týka pod túto hranicu vlastne až 98 % tých vkladov je, to znamená, že iba dve percentá majú vyššie úložky v tých bankách. Je to naozaj tak?“*

Juraj Porubský: *„Navyše to máte tak, že pokiaľ máte tie peniaze vo viacerých bankách, tak na každý ten vklad sa vám ten limit vzťahuje, to znamená že ako reálne naozaj nie je až taký problém aj pri súčasnej úrovni tej ochrany.“*

Juraj Hrabko: *„Lebo takto to vyzerá, ako keby to bolo robené kvôli tým dvom percentám, aj to môže byť jeden z tých výkladov teda, okrem toho psychologického momentu.“*

Juraj Porubský: *„Ja si myslím, že ten psychologický moment je dôležitejší, ako, naozaj ide o to, aby ľudia vôbec nemuseli rozmýšľať nad tým, či tie peniaze odtiaľ vybrať a dať ich niekam inam. Ako, o tom je ten hlavný dôvod. Pretože pokiaľ sa bavíme o iných sumách ako je 600.000, ja neviem, v desiatkach miliónov, tak tie peniaze nedržia tí ľudia v hotovosti*

a často proste môžu na nich stratiť už len kvôli tomu, že idú dole akcie alebo niečo iné. Čiže to je, tam už sú potom úplne iné riziká.“
Juraj Hrabko: *„To sa netýka, to možno by sme mohli pripomenúť, myslím tých podielových listov, ktoré sú peňažné, dlhopisové a tak ďalej. Pán Fila?“*
Lukáš Fila: *„Áno, ja som len... lebo v tej vašej otázke znel taký náznak toho, ako keby že či sa to nerobí pre tie dve percentá, tak myslím, že naozaj, akokoľvek...“*
Juraj Hrabko: *„Nie, tak aj pán Porubský potvrdil, že 98 % je pod tým vkladom, ktorý je dneska, tak z toho automaticky vyplýva, a môže sa niekto opýtať, prečo kvôli dvom percentám sa ten vklad okrem psychologickej stránky, čo sme sa zhodli, premietlo. Iba kvôli tým dvom percentám.“*
Lukáš Fila: *„Myslím si, že nie sú to tie dve percentá, sú to tie mnohé percentá ľudí, čo pozerajú tú tlačovku, teda. Inak, myslím si, že zaujímavé je, aby sme to zas neprehnali s tou chválou toho, že aký je akčný ten prístup tej vlády, že ak niekto sa stáva teraz dôležitým v každej krajine, tak je to minister financií. Naša vláda má teraz výjazdové zasadanie, kde ako keby rokuje o tom, že čo teraz ide robiť s tým, že je ako veľká kríza. A náš minister financií tam nie je prítomný.“*
Juraj Hrabko: *„Údajne bol chorý.“*
Lukáš Fila: *„Údajne bol, ale povedzte mi aká choroba, čo je, v tomto stave aká choroba vás kvalifikuje sa nezúčastniť, akože mor v nejakom veľmi pokročilom štádiu.“*
Juraj Hrabko: *„Chrípka, alebo angíny sú, prechladnutie, predsa nebude... nakazí ďalších členov vlády.“*
Lukáš Fila: *„Áno, ministerka Tomanová musí otvárať druhý pilier, tak aby náhodou potom nebola aj ona práceneschopná. To je pravda.“*
Juraj Hrabko: *„Vidíte v tom nejaký zámer, alebo nejaké skryté posolstvo? Keď minister financií nebol zúčastnený na tom rokovaní?“*
Lukáš Fila: *„Vidím v tom nepochopenie situácie. Myslím... ako ja chápem, že ten Počiatek by tam nakoniec aj tak veľa nepovedal, a že viac-menej jak by premiér rozhodol, tak by bolo, ale myslím si, že v tejto situácii, keď skrátka naozaj sa hráme do veľkej miery menej s reálnymi peniazmi, zlatom a číslami a do väčšej miery s tým, že preboha, panika, čo sa deje, musíme všetci pôsobiť, že niečo robíme, tak náš minister financií skrátka si tam nejde ani sadnúť? Myslím si, že to je základné nepochopenie tej dynamiky toho celého procesu, čo sa deje okolo nás, skrátka minister financií, ak teda ešte stále je tam, ak sa nejako nevykartoval medzičasom alebo niečo...“*
Juraj Hrabko: *„No bude ten návrh odôvodňovať v parlamente.“*
Lukáš Fila: (smiech) *„Super!“*
Juraj Hrabko: *„To je úloha ministra financií.“*
Lukáš Fila: *„Ale ako vidíte, všade vo svete tí ministri financií sú väčšinou tí, čo ich aj predstavujú a vysvetľujú a... no, v každom prípade mu želám veľmi skoré uzdravenie.“*
Juraj Hrabko: *„Dnešnými hosťami relácie Z prvej ruky boli zástupca šéfredaktora denníka Pravda Juraj Porubský a jeho kolega z denníka Sme, Lukáš Fila. Páni ďakujem za zaujímavú diskusiu, dovidenia.“*
Lukáš Fila: *„Ďakujem, dovidenia.“*
Juraj Porubský: *„Dovidenia.“*
Juraj Hrabko: *„Vás vážení poslucháči aj v mene vysielacieho tímu zdraví moderátor Juraj Hrabko. Dopočutia opäť v pondelok pri ďalšej zaujímavej téme. Zostaňte dovtedy príjemne naladení v spoločnosti Rádia Slovensko. Pekný víkend.“*

* * *

Účastník konania v stanovisku k predmetu správneho konania uviedol:

„Z oznámenia Rady, ktorou žiada Slovenský rozhlas o zaslanie stanoviska k predmetu správneho konania, nie je zrejmé, v dôsledku čoho mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti. Rada neuvádza žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť dôvodom pre možné porušenie zákona a ku ktorej by sa Slovenský rozhlas mohol vôbec vyjadriť.

V situácii, keď správny orgán vo výzve na vyjadrenie sa účastníka konania neuvedie ani jednu jedinú okolnosť, majúcu vzťah k obsahu § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., Slovenský rozhlas ako účastník konania je zbavený možnosti účinne uplatniť svoje procesné práva, ktoré mu priznáva Správny poriadok. Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, napríklad, správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Táto možnosť musí byť reálna a účinná. Oznámenie, že Rada začala správne konanie v súvislosti s odvysielaním relácie, a že v tejto relácii malo, nevedno z akých dôvodov, dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti, nedáva účastníkovi správneho konania žiadnu vedomosť o podkladoch rozhodnutia a už vôbec nie o skutočnostiach, ku ktorým Rada cíti potrebu vyžiadať si od neho stanovisko.

Nakoľko nám je známe, že dňa 10.10. 2008 Slovenský rozhlas odvysielal reláciu Z prvej ruky a nie je nám známe, čím v tejto súvislosti mohol Slovenský rozhlas porušiť svoje zákonné povinnosti, žiadame Vás, aby ste nám za účelom vyjadrenia sa k predmetu konania oznámili skutočnosti, majúce reálnu vecnú súvislosť s údajným porušením § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.“

K uvedenej argumentácií účastníka konania Rada uvádza nasledovné:

V nadväznosti na uvedené stanovisko účastníka konania Kancelária Rady zaslala listom č. 1449/2009 zo dňa 09.04.2009 (účastníkovi konania doručený dňa 14.04.2009) účastníkovi konania upresnenie predmetu správneho konania, v ktorom okrem iného uviedla, že v prípade predmetného programu *mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programom sprostredkovaných informácií - podľa analýzy Kancelárie Rady, v programe odzneli okrem iného aj informácie, ktoré možno vyhodnotiť ako jednostranné, ku ktorým nebol sprostredkovaný iný názor, príp. názor nimi dotknutej strany, vyváženosť v tomto prípade nezabezpečil ani moderátor programu, miestami skĺzaval k politickým hodnoteniam a komentovaniu.*

V predmetnom liste Kancelária Rady zároveň zdôraznila, že:

- bližšia konkretizácia vyjadrení, ktoré by mohli zakladať možný rozpor s ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. nie je v danom štádiu vedenia správneho konania zo strany Rady možná,
- v rámci predmetného správneho konania bude Rada skúmať obsah predmetného politicko-publicistického programu z hľadiska jeho súladu s ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.,
- pri posudzovaní možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. nie je možné hodnotiť jednotlivé vyjadrenia, ktoré v rámci programu odzneli, izolovane, ale v kontexte obsahu celého programu,
- nie je možné poukázať na konkrétne vyjadrenie, príp. časť programu, ktorou by mohlo dôjsť k porušeniu ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

Účastník konania v stanovisku k upresneniu správneho konania uviedol:

„Slovenskému rozhlasu, Mýtna 1, 817 55 Bratislava, IČO: 00 167 355 bolo dňa 14.4.2009 doručené upresnenie predmetu správneho konania, č. 48-PgO/O-904/2009, v ktorom Rada pre vysielanie a retransmisiu uvádza, že:
(i) monitorovaním programu Z prvej ruky, odvysielaného dňa 10.10.2008 o 12,30 h na vysielacom okruhu Rádio Slovensko bolo zistené, že v programe odzneli okrem iného aj informácie, ktoré možno vyhodnotiť ako jednostranné, ku ktorým nebol sprostredkovaný iný názor, príp. názor nimi dotknutej strany, a vyváženosť nezabezpečil ani moderátor programu;
(ii) nie je možné poukázať na konkrétne vyjadrenie, prípadne časť programu, ktorou by mohlo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.");
(iii) správa č. 01/09/RO o monitorovaní Slovenského rozhlasu zo 17.2.2009 nereprezentuje oficiálne stanovisko Rady k danému správnemu konaniu.

Z uvedeného vyplýva, že Slovenský rozhlas má k dispozícii oficiálne stanovisko správneho orgánu k dôvodom údajného porušenia zákona iba v rozsahu, v akom tieto dôvody majú spočívať v „jednostrannosti informácií" a „absencii vyváženosti", pričom však správny orgán uvádza, že nemôže poukázať ani na konkrétne vyjadrenie, ani na časť programu, ktorých sa uvedené výhrady môžu týkať. Za daných okolností teda Slovenskému rozhlasu naďalej nie je známe, ktoré informácie či hodnotiace úsudky, odvysielané v predmetnej relácii, považuje správny orgán za narušujúce jej objektivitu a nestrannosť.

Pri absencii konkrétnych príkladov údajného nedostatku objektivity a nestrannosti je preto Slovenský rozhlas nútený vyjadriť sa k veci iba všeobecne, reagujúc na všeobecné výhrady správneho orgánu.

„Účelom piatkového vydania relácie Z prvej ruky je sprostredkovať poslucháčom publicistickú reflexiu uplynulého týždňa. Z uvedeného vyplýva, že ťažiskom programu nie je ponuka informácií, ale ponuka hodnotiacich postojov a komentárov. Slovenský rozhlas si nie je vedomý, že by v predmetnej relácii odzneli akékoľvek informácie, ktoré podľa vyjadrenia správneho orgánu mali byť jednostranné. Inými slovami, všetky skutkové tvrdenia (informácie), ktoré v programe odzneli, majú primeraný skutkový základ a sú pravdivé.

Pokiaľ ide o údajnú absenciu vyváženosti v názoroch, ktoré v relácii odzneli, podľa názoru Slovenského rozhlasu moderátor relácie usmerňoval diskusiu práve tak, aby splnila svoj účel sprostredkovať poslucháčom názor komentátorov dvoch konkurenčných mienkotvorných denníkov. Skutočnosť, že ktokoľvek môže mať na vec iný názor ako pozvaný hosť, prípadne obaja pozvaní hostia, neznamená bez ďalšieho, že ide o porušenie zákonnej povinnosti Slovenského rozhlasu zabezpečiť objektivitu a nestrannosť vysielania.

Tvrdenie správneho orgánu, že moderátor „miestami skĺzaval k politickým hodnoteniam a komentovaniu" bez konkrétnych ukážok takéhoto postupu nie je spôsobilé byť predmetom meritórneho vyjadrenia zo strany Slovenského rozhlasu.“

Konfrontujúc uvedenú argumentáciu účastníka konania Rada uvádza nasledovné:

I.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, účastník konania bol o predmete daného správneho konania informovaný tak v oznámení o začatí správneho konania ako aj v upresnení predmetu správneho konania, pričom mu bol súčasne poskytnutý pracovný materiál Kancelárie Rady k predmetnému správnemu konaniu a podklad rozhodnutia – prepis skutkového stavu uvedeného programu. Podklad rozhodnutia - záznam vysielania programu nebol účastníkovi konania poskytnutý z dôvodu, že Kancelária Rady odôvodnene predpokladala, že účastník konania záznamom vysielania disponuje. Námietku účastníka konania, že *Slovenskému rozhlasu naďalej nie je známe, ktoré informácie či hodnotiace úsudky, odvysielané v predmetnej relácii, považuje správny orgán za narušujúce jej objektivitu a nestrannosť,* preto Rada vyhodnotila ako nedôvodnú.

Odhliadnuc od uvedeného, Kancelária Rady v pozvánke na ústne pojednávanie k predmetnej veci, ktoré sa uskutočnilo dňa 19.05.2009 o 10:00 hod. v sídle Rady, uviedla citáciu konkrétnych častí daného programu, ktoré by mohli odôvodňovať porušenie ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. spolu s výzvou na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia. Prílohou uvedenej pozvánky bol taktiež záznam vysielania dotknutého programu.

II.

Dňa 10.10.2008 o cca 12:30 hod. odvysielal účastník konania program *Z prvej ruky*. Program *Z prvej ruky* je publicistickým programom, ktorý pravidelne prináša diskusie o aktuálnych spoločenských, občianskych aj politických témach.

Podľa ust. § 3 písm. i) zákona č. 308/2000 Z.z. politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.

Predmetný program Rada, za účelom určenia programového typu, posudzovala osobitne podľa jeho obsahu, bez ohľadu na charakter iných programov *Z prvej ruky*. Ako vyplýva z vyššie uvedeného popisu programu, obsahovou dominantou predmetného programu bolo aktuálne politické dianie. V danom programe boli odprezentované názory prítomných hostí na konkrétne politické témy, ako aj komentáre a analýzy aktuálnych politických problémov. Vzhľadom na tieto skutočnosti Rada dospela k odôvodnenému záveru, že prezentovaná téma bola jednoznačne politická. Z uvedených dôvodov bolo nutné daný program považovať za politicko-publicistický a posudzovať ho v zmysle ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

Predmetné vydanie programu sa venovalo trom tematickým okruhom:

- aktuálne slovensko-maďarské vzťahy
- zrušenie vízovej povinnosti do Spojených štátov amerických
- zvýšenie ochrany vkladov na 100% uložených peňazí.

Hosťami uvedeného programu boli traja politický komentátori, resp. novinári:

- Ján Porubský, zástupca šéfredaktora denníka Pravda
- Lukáš Fila, zástupca šéfredaktora denníka Sme.

III.

V zmysle **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z.z. je vysielateľ povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

V rámci diskusie k jednotlivým témam odzneli v rámci prezentácie postojov jednotlivých komentátorov aj kritické zmienky voči vláde a jej predstaviteľom, vo viacerých otázkach sa hostia názorovo zhodli. Uvedené skutočnosti ako také však neodôvodňujú neobjektívnosť či nestrannosť daného programu. Nakoľko v diskusii nebol prítomný zástupca vlády, v danom prípade bolo úlohou moderátora programu usmerňovať diskusiu, upozorniť diskutujúcich v prípade, že ich vyjadrenia smerovali voči konkrétnym osobám, ktoré neboli prítomné v štúdiu a teda nemohli na ne reagovať, sprostredkovať v záujme vyváženosti a nestrannosti odprezentovaných informácií existujúci oponentský názor k diskutovaným témam.

Ako problematickú Rada v prípade predmetného programu vyhodnotila predovšetkým jeho prvú časť, ktorá bola venovaná problematike slovensko-maďarských vzťahov. V uvedenej časti programu došlo viackrát ku kritike vlády a jej krokov, odzneli viaceré kritické hodnotenia voči vláde a vládnej koalícii:

V úvode moderátor položil otázku, čo je príčinou zhoršených slovensko-maďarských vzťahov. Podľa vyjadrenia L. Filu je *„viac-menej všetkým zrejmé“*, že *„k výraznému zhoršeniu došlo potom, ako na Slovensku sa vymenila vláda a dostal sa do koalície Ján Slota, ktorý teda nijako dobre nereprezentuje nás, ani nepomáha tým vzájomným vzťahom...“* V nadväznosti na uvedené moderátor položil doplňujúcu otázku, či je správne, že sa táto téma objavila v európskom parlamente. Z vyjadrenia p. Filu vyplynulo, že *„európsky parlament nemá ako vyriešiť tento problém, vyriešiť si ho musíme my sami.“* Zároveň dodal, že J. Slota *„nie je v stave uregulovať seba“*, podľa neho tu má zodpovednosť premiér Fico.

Na uvedené nadviazal J. Porubský, ktorý uviedol, že problém je aj v postoji vlády, keďže zahraničie vníma citlivo *„tie výroky“* (Jána Slotu) a preto *„tá pozícia dištancovania sa od toho niekedy nestačí“*, pričom zároveň uviedol, že *„jednou z príčin tých problémov je určite aj situácia v Maďarsku, oslabená pozícia predsedu vlády a celkovo vlády na politickej scéne. v Maďarsku sa vždy citlivo vnímalo to, či sa stará alebo nestará o svoje menšiny vláda v zahraničí, a jednoznačne je vidno, že je pod tlakom maďarská vláda a tieto dve veci dokopy, s tým, aká situácia je u nás, zhoršujú tie vzťahy hlavne teda na politickej úrovni, bežný život ľudí sa zase až tak zásadne myslím zásadne nezmenil...“*

Ako vyplýva z uvedeného, v danom prípade odzneli dva názory na príčinu zhoršených slovensko-maďarských vzťahov. Jeden, podľa ktorého za zhoršené vzťahy môže vláda s koaličným partnerom SNS na čele s Jánom Slotom. Podľa názoru druhého diskutujúceho je za tým viacero príčin. Okrem nevhodných výrokov predsedu koaličnej strany, ktoré vníma zahraničie citlivo, poukázal aj na situáciu v Maďarsku, ktoré čelí vnútropolitickým problémom a je tiež príčinou zhoršených vzťahov. Takisto spomenul, že ide o spor na úrovni politickej a bežných ľudí sa zásadne netýka.

Na uvedené nadviazal moderátor Juraj Hrabko, ktorý pokračoval: *„Prečo podľa vás to dištancovanie sa, to je jeden z častých argumentov, že veď sme sa dištancovali, strany Smer - Sociálnej demokracie voči predsedovi Slovenskej národnej strany, že sa dištancujeme od jeho vyjadrení, predseda Slovenskej národnej strany nie je členom vlády, nesedí vo vláde. Prečo to podľa vás nestačí?“*

Následne reagoval Juraj Porubský, ktorý uviedol, že Ján Slota je *„predsedom koaličnej strany ... a tým pádom by mal dodržiavať ... nejakú základnú úroveň kultúry vyjadrovania...“*
L. Fila v tejto súvislosti dodal, že premiér je za Jána Slotu zodpovedný a ak sa mu nepozdáva, čo robí, mal by ho vymeniť, cit: *„Ako absolútne nezmyselné, aby sme teda obišli nejaké veľmi zložité formulácie v tomto prípade, ako je to asi... premiér zaviedol tú futbalovú terminológiu do našej politiky, tak môžeme sa toho držať, je to ako mať v tíme hráča, ktorý systematicky fauluje odzadu, dáva góly rukami, skrátka porušuje všetky základné pravidlá tej hry, ja s ním hrám v jednom mužstve, nastupujem do toho politického zápasu ako jeho partner a zároveň tvrdím, že však to je všetko jeho vec. Predsa Fico je ten tréner, ktorý dáva dokopy zostavu toho mužstva, ktoré tam na tom ihrisku behá, on sa rozhodol, že Slota bude jeden z jeho akoby kľúčových útočníkov, vďaka jeho jedinečnému ťahu na bránu, a zodpovednosť je tým pádom jeho, to ako, to je žiaľbohu tak.“*

Moderátor následne stručne zhrnul kauzu učebníc pre maďarské školy, a opýtal sa hostí, čo si o kauze myslia a či bolo porušené programové status quo. Podľa vyjadrenia Juraja Porubského došlo, keďže vláda sa zaviazala, že nebude meniť postavenie národnostných menšín. L. Fila sa vyjadril, že došlo k porušeniu, aj keď podľa neho sa to nedá zmerať, nie je to vždy len o tom, čo je na papieri, ale z reakcie menšín je zrejmé, že k porušeniu došlo. *„A hlavne došlo k porušeniu vo veci, ktorá vlastne nemá žiadny iný zmysel ... ako provokovať.“*
Následne moderátor zhrnul predchádzajúce odpovede: *„ obidvaja ste skonštatovali, že dištanc predsedu vlády nestačí od predsedu Slovenskej národnej strany a nie je argument to, že nie je predsa členom vlády.“*

Vzhľadom na kritickosť vyjadrení, ktoré voči vládnej koalícii a jej predstaviteľom v rámci tejto témy odzneli a neprítomnosť druhej názorovej strany v diskusii bolo dôležité, aby v záujme zabezpečenia vyváženosti a nestrannosti informácií **bol k predmetnej problematike sprostredkovaný názor dotknutej strany, t.j. vládnej koalície**.

Napriek odlišnosti niektorých postojov, diskutujúci sa zhodli v otázke vládneho dištancovania sa od vyjadrení predsedu SNS J. Slotu, čo skonštatoval aj sám moderátor, cit: *„Vrátime sa trochu k tej predchádzajúcej odpovedi, obidvaja ste skonštatovali, že dištanc predsedu vlády nestačí od predsedu Slovenskej národnej strany a nie je argument to, že nie je predsa členom vlády. Za výroky predsedu Slovenskej národnej strany bol podaný podnet na generálnu prokuratúru, aby preskúmala teda, či neprišlo... alebo existuje podozrenie z hanobenia, tak to môžem povedať takisto, Strana maďarskej koalície uvažuje nad takýmto podnetom. Môže to zásadne zmeniť situáciu? Pán Fila.“*

Ako vyplýva z uvedeného napriek zjavnému konsenzu diskutujúcich v danej otázke, moderátor programu **bližšie nešpecifikoval postoj koalície k tejto téme**, naopak bez ďalšieho pokračoval v danej téme. V programe odprezentované informácie tak v kontexte obsahu programu **vyzneli jednostranne a recipientovi neposkytli komplexný pohľad na uvedenú problematiku.**

V nadväznosti na otázku moderátora L. Fila uviedol, že sa nič nezmení, *„Lebo k skutočnej zmene dôjde, keď buď sa Slota zľakne, alebo sa Slota vymení. A Slota sa nezľakne toho, že niekto podal trestné oznámenie na to, aby ho išli stíhať pre hanobenie. ... Čoho by sa zľakol by bolo to, keby mal naozaj pocit, že jeho mocenské ohrozenie alebo fungovanie v rámci tej koalície je nejakým spôsobom ohrozené a to nepociťuje ale absolútne žiadnym spôsobom, to*

znamená, je zo strany SMK pochopiteľné, že to robia, a nehovorím teda, že to je zlé, lebo naozaj asi to, čo ten Slota robí trestné v konečnom dôsledku je...“
Reakcia moderátora: *„Prinajmenej sa dozvieme čo je hanobenie a čo už nie je hanobenie. Možno to by bol aspoň úspech, ako sa s tým vyrovná...“*
Porubský: *tá strana, ktorá je najsilnejšia, je pri moci, tak vplýva na tú, ktorá je slabšia, aby sa to normálne proste nedialo.* Podľa neho, ak im to nevadí, tak je to čudné.

Vzhľadom na závažnosť uvedených vyjadrení, napr. zmienka o trestnosti konania J. Slotu, a neprítomnosť druhej názorovej strany v diskusii, bolo v danej súvislosti potrebné, v záujme zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti informácií, **sprostredkovať postoj dotknutej strany, príp. upozorniť diskutujúceho na závažnosť obvinenia a na nemožnosť dotknutého naň reagovať.**

IV.

Dňa 19.05.2009 o 10:00 hod. sa sídle Rady uskutočnilo ústne pojednávanie z dôvodu zistenia presného a úplného skutkového stavu veci.

V rámci ústneho pojednávania účastník konania uviedol, že v predmetnom správnom konaní bolo ako na príklad nevyváženosti a nestrannosti poukázané na malé časti programu, z hľadiska kontextu celého programu bol tento program vyvážený a nestranný. Ide o program, ktorý sa vysiela naživo, sú pozývaní hostia z celého spektra a nie „jednofarební“. Účastník konania sa skladbou hostí usiluje o zabezpečenie rôznorodosti názorov, ktoré odznejú v programe, nie je však možné predvídať ako dopadne konkrétna diskusia. Moderátor má schválené témy o ktorých sa bude diskutovať a pripravuje sa na ne po odbornej stránke. V predmetnom programe sa strieda viac moderátorov, aby bola zabezpečená rôznorodosť. V rámci ústneho pojednávania člen Rady poukázal na slabú úlohu moderátora pri vyvažovaní programu. Účastník konania v tejto súvislosti skonštatoval, že moderátor nie je v programe na to, aby prezentoval svoje názory, moderátor je v programe na moderovanie. Jeho úloha je obmedzená na sledovanie obsahu programu a opravu prípadných nepresností hostí. Veľká časť relácie sa venovala tomu, aký je dôležitý dialóg medzi slovenskou a maďarskou vládou. Takéto informácie prispievajú k informovanosti poslucháčov. Spravodajské informácie, ktoré počas týždňa zaznejú dostane poslucháč v predmetnom programe v súvislostiach a v kontexte.

K uvedeným tvrdeniam účastníka konania Rada uvádza nasledovné:

Rada pri posudzovaní možného rozporu predmetného programu s ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. prihliadala na program ako celok, jednotlivé časti programu posudzovala v kontexte obsahu celého programu. Po preskúmaní obsahu programu tak Rada, na základe vyššie uvedených skutočností, dospela k záveru, že v rámci predmetného programu neboli naplnené kritéria objektívnosti a nestrannosti v zmysle ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

Rada nespochybňuje význam a prínos programu, zároveň však zdôrazňuje povinnosť vysielateľa zabezpečiť jeho súlad s ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, v rámci programu odzneli aj kritické zmienky voči vláde a jej predstaviteľom, vo viacerých otázkach sa hostia názorovo zhodli. Uvedené skutočnosti nemusia nevyhnutne odôvodňovať neobjektívnosť či nestrannosť programu. Nakoľko však v diskusii nebol prítomný zástupca dotknutej strany, v danom prípade, ako to vyplýva aj z vyjadrenia účastníka konania, bolo úlohou moderátora programu usmerňovať diskusiu, upozorniť diskutujúcich v prípade, že ich vyjadrenia smerovali voči konkrétnym osobám, ktoré

neboli prítomné v štúdiu a teda nemohli na ne reagovať, sprostredkovať v záujme vyváženosti a nestrannosti sprostredkúvaných informácií existujúci oponentský názor k diskutovaným témam.

Na základe skutočností špecifikovaných v časti III. tohto rozhodnutia preto Rada dospela k záveru, že politicko-publicistický program *Z prvej ruky* zo dňa 10.10.2008 **nespĺňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti**. V rámci predmetného programu došlo k prezentácii jednostranných informácií; program recipientovi neumožnil, aby si mohol pod vplyvom prezentácie viacerých názorových uhlov pohľadu vytvoriť vlastný, objektivizovaný názor na danú problematiku. Vychádzajúc z uvedeného Rada skonštatovala, že účastník konania odvysielaním predmetného programu **porušil ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.**

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt).
Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnemu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt.
Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

P o u č e n i e

Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. (upozornenie na porušenie zákona) sa v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. nie je možné odvolať. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v štyroch rovnopisoch:
1x účastník konania: Slovenský rozhlas, vysielateľ na základe zákona
1x Rada SRo
2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

Prof. Miloš Mistrík
predseda Rady
pre vysielanie a retransmisiu